

2009-03-11

PERSCOMMUNIQUÉ

De Belgische ijzer- en staalnijverheid in de internationale context

door Frédéric Lagneaux en David Vivet

NBB Working Paper No 160 - Document Series

Deze working paper stelt een analyse voor van de belangrijkste ontwikkelingen die zich in de afgelopen decennia hebben voorgedaan in de ijzer- en staalindustrie. Het eerste hoofdstuk beschrijft de ontwikkeling van de wereldmarkt voor staal, en schetst de uitdagingen waaraan de ondernemingen van de sector het hoofd moeten of moesten bieden. Die uitdagingen omvatten de Chinese expansie, de prijsstijgingen voor staal en grondstoffen, de fusie- en overnamebewegingen, de milieureglementeringen (in het bijzonder het Kyoto-protocol) evenals de gevolgen van de wereldwijde economische crisis. Het tweede hoofdstuk, van zijn kant, stelt een evaluatie voor van de economische impact van de ijzer- en staalindustrie in België, in termen van toegevoegde waarde, werkgelegenheid en investeringen. Het omvat tevens een raming van de indirecte effecten van de sector, zowel in de voorafgaande als in de latere productiefases.

De ijzer- en staalindustrie speelt een centrale rol in de economie, omdat ze de vereiste basismaterialen levert voor de productie van talrijke industriële goederen. Staal is daarom een cruciale factor voor de economische ontwikkeling. Daarom heroriënteren de grote ijzer- en staalfabrikanten sinds een vijftiental jaar hun productiecapaciteiten naar gebieden met een sterk potentieel, onder meer naar China, India, Brazilië en de voormalige landen van de USSR.

In de afgelopen jaren kwam de kracht van de wereldvraag tot uiting in een gestage stijging van de staalprijs, die dient te worden gezien tegen de achtergrond van een algemene stijging van de grondstoffenprijzen. In de ijzer- en staalindustrie werden de markten voor ijzererts en schroot geconfronteerd met belangrijke spanningen, die een weerslag hadden op de staalprijs, omdat die twee materialen goed zijn voor meer dan de helft van de kostprijs van de ijzer- en staalfabrikanten. In die context bestond de strategie van de ijzer- en staalfabrikanten er in de eerste plaats in hun aanvoer in de mate van het mogelijke veilig te stellen, hetzij door participaties te nemen in de mijnsector, hetzij door langlopende leveringen af te dwingen. De ijzer- en staalfabrikanten trachten tevens een kritische omvang te bereiken teneinde hun onderhandelingspositie te versterken maar ook, in het algemeen, om schaalvoordelen te genieten. Het mondiale ijzer- en staallandschap blijft immers weinig geconcentreerd, onder meer als gevolg van de versnippering van de Chinese ijzer- en staalindustrie. De Europese ijzer- en staalindustrie, van haar kant, is veel sterker geconcentreerd. Dit is het gevolg van grondige structurele hervormingen, niet alleen inzake de kapitaal-eigendom, maar ook inzake de aard van de productie en op het gebied van de handelsbetrekkingen.

Over de periode 1995 - 2006 in haar geheel is de toegevoegde waarde van de sector in België gemiddeld genomen met 1,7 pct. per jaar gegroeid, een lager niveau dan dat van de bbp-groei. In 2006 werd de grootste groei - met twee cijfers - opgetekend in de ijzer- en staalindustrie en in de fabricage van ferrolegeringen, waarin het grootste gedeelte van de activiteit geconcentreerd is en waarin prominente groepen - waaronder ArcelorMittal en Dufenco - actief zijn, terwijl de toegevoegde waarde over die periode stabiel bleef in de gieterij en gevoelig achteruitging in de overige ijzer- en staalbranches. De sector neemt rechtstreeks iets meer dan 1 pct. van het bbp van ons land voor zijn rekening, en bijna 1,9 pct. indien ook de activiteit in de voorafgaande stadia in aanmerking wordt genomen (indirecte effecten). Over diezelfde periode liet de werkgelegenheid een gemiddelde jaarlijkse achteruitgang met 2,8 pct. optekenen. In vergelijking met de overige industrieën die belangrijk zijn voor onze economie blijft de ijzer- en staalindustrie veruit de meest geconcentreerde, zowel in toegevoegde waarde als in werkgelegenheid en investeringen.

De economische omgeving van de afgelopen jaren was, onder impuls van de groei van de wereldvraag, onder meer vanuit Azië, uitzonderlijk tot en met de eerste helft van 2008. Ze bood uitzicht op de ontwikkeling op de korte en middellange termijn van activiteiten in ons land die voorheen als weinig toekomstgericht werden beschouwd. Die periode van euforie kwam tevens tot uiting in het verkeer dat in de zeehavens werd opgetekend, en uiteraard ook in de cijfers van de toegevoegde waarde, de werkgelegenheid en de investeringen van de beschouwde sector. Die ontwikkeling werd echter doorkruist door het uitbreken van de wereldwijde economische crisis in 2008, die rechtstreekse gevolgen heeft voor de ontwikkeling van de productie in de sector, met de opschorting van bepaalde activiteiten tot gevolg.